

Уредба о утврђивању опасног рада за децу
(„Службени гласник РС“, бр. 53/2017)

Уводна одредба

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се опасан рад за децу, узимајући у обзир ст. 3. и 4. Препоруке МОР број 190 о забрани и хитној акцији за укидање најгорих облика дечијег рада („Службени лист СРЈ – Међународни уговори“, број 2/03).
Сврха ове уредбе је да се обезбеди заштита деце од опасног рада у складу са прописима којима се уређују права детета, као и прописима из области рада, безбедности и здравља на раду, здравствене заштите и образовања.
Сви појмови који се користе у овој уредби у мушком роду обухватају исте појмове и у женском роду.

Значење појединих појмова и ознака

Члан 2.

Поједини појмови, у смислу ове уредбе, имају следеће значење:

- 1) опасан рад за децу је онај рад који је вероватно штетан по здравље, безбедност или морал деце, излаже их штетностима, обавља се у оквиру опасних околности или опасних делатности за децу;
- 2) дететом се сматра лице до навршених 18 година живота;
- 3) послодавац је свако физичко или правно лице које радно ангажује, односно под чијим налозима дете ради, без обзира на то да ли је дете ангажовано на формални или неформални начин;
- 4) стручно образовање представља вид средњег образовања којим се стиче одговарајућа квалификација за рад у занимању или групи занимања. Обухвата трогодишње и четворогодишње средње образовање, али и друге облике стручног образовања – образовање за рад, стручно оспособљавање и обука.

Сектори, области, гране и групе у списковима бр. 3–5. означени су у складу са прописом којим се уређује класификација делатности.

Списак штетности, опасних околности и опасних делатности за децу

Члан 3.

Опасан рад за децу, поред штетности, процеса и радова утврђених Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад младих („Службени гласник РС“, број 102/16), обухвата и штетности, околности и делатности утврђене у прилогу који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део и који садржи:

- 1) Списак број 1: Штетности за децу (физичке и хемијске);
- 2) Списак број 2: Опасне околности за децу;
- 3) Списак број 3: Опасне делатности за децу;
- 4) Списак број 4: Опасне делатности за децу млађу од 15 година живота;
- 5) Списак број 5: Опасне делатности за децу у процесу стручног образовања.

Редослед штетности, околности и делатности наведених у списковима из тач. 1)–5) није дат према степену њихових штетних ефеката.

Члан 4.

Ако током рада у секторима наведеним у списковима бр. 3–5. ове уредбе, долази до излагања штетностима или околностима које су наведене у списковима број 1 или 2, опасан рад се односи на све послове у оквиру области, грана и група наведених сектора.

Обавезе установа за стручно образовање и обезбеђивање примене превентивних мера

Члан 5.

Установа за стручно образовање, средња стручна школа, односно организатор праксе дужан је да за децу, у оквиру стручног образовања, обезбеди надзор наставника или ментора, као и поштовање највиших стандарда безбедности и здравља на раду.

Излагање специфичним ризицима приликом стручног образовања забрањује се или ограничава, и то за случај изложености:

1) штетностима, које се односе на:

- (1) повишени атмосферски притисак (рад у кесонима, роњење и сл.); јонизујуће зрачење; акутна токсичност категорије 1, 2 или 3 (H300, H310, H330, H301, H311, H331); експлозивни категорије „нестабилан експлозив” или експлозивни поткласе 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 (H200, H201, H202, H203, H204, H205); самореактивне супстанце и смеше тип А, Б, Ц или Д (H240, H241, H242); специфичне токсичности за циљни орган након једнократне изложености категорије 1 или 2 (H370, H371); карциногеност (азбест и други хумани карциногени I и IIА групе према листи Светске здравствене организације Међународна агенција за истраживање рака, односно 1А, 1Б или 2 (H350, H350i, H351)); мутагеност герминативних ћелија, категорија 1А, 1Б или 2 (H340, H341); токсичност за репродукцију, олово и његова једињења (ако те штетности људски организам може апсорбовати) и друге материје категорије 1А или 1Б (H360, H360F, H360FD, H360Fd, H360D, H360Df) – није дозвољена,
- (2) неповољни климатски или микроклиматски фактори (висока или ниска температура, висока влажност и др.); тешки психички и/или физички напори (на пример енергетска потрошња већа од 20 kJ/min, подизање терета у једном захвату за децу старију од 15 година живота до 10 kg, а за децу млађу од 15 година живота до 7 kg) уз индивидуални приступ с обзиром на степен развоја локомоторног система и организма у целини, као и услове у којима се обавља рад; висок ниво нејонизујућег зрачења (ултравиолетног и инфрацрвеног изнад граничних вредности наведених у Правилнику за безбедан рад при излагању вештачким оптичким зрачењима); бука изнад 85 dB(A); вибрације које могу довести до оштећења здравља; биолошке штетности ризичних група 3. и 4. (у смислу Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању биолошким штетностима); корозивно оштећење коже (иритације коже) категорије 1А, 1Б или 1Ц (H314); запаљиви гасови категорије 1 или 2 (H220, H221); запаљиви аеросоли категорије 1 (H222); запаљиве течности категорије 1 или 2 (H224, H225); органски пероксиди тип А или Б (H240, H241); специфичне токсичности за циљни орган након вишекратне изложености категорије 1 или 2 (H372, H373); сензибилизације респираторних органа категорије 1, 1А или 1Б (H334); сензибилизације коже категорије 1, 1А или 1Б (H317); дувански дим – дозвољена је

максимално до једне трећине месечног времена предвиђеног за рад одраслих;

2) околностима, које се односе на:

(1) рад испод земље (рад у рудницима и сл.); прековремени рад; рад на саобраћајницама; рад са дивљим или отровним животињама; рад при коме може доћи до рушења околних објеката; рад ван места пребивалишта деце млађе од 15 година живота – није дозвољен,

(2) послове на којима постоји опасност од електричне енергије напонског нивоа 230/400 V и више; рад у индустријским кланицама – дозвољен је максимално до једне трећине месечног времена предвиђеног за рад одраслих,

(3) рад у скученим просторима (уласци у машине, канале и сл.); рад на висини или у дубини; рад са пиротехничким средствима или другим предметима који садрже експлозивне материје; рад који укључује руковање опремом за производњу, складиштење или примену сабијених, течних или растворених гасова; рад са опасним машинама, уређајима и оштрим предметима; рад у нефизиолошком положају тела при раду (на пример дуготрајно стајање, клечање, повијен положај и слично); диктиран темпо рада (рад на тракама и слично); рад са бурадима, цистернама, резервоарима или боцама који садрже хемијске штетности наведене у тачки 1) подтачка (1) овог члана – дозвољен је максимално до једне петине месечног времена предвиђеног за рад одраслих;

3) делатностима, које се односе на: скупљање опасног отпада; третман и одлагање отпада; санација, рекултивација и друге услуге у области управљања отпадом; уклањање отпадних вода; заштитне и истражне делатности; коцкање и клађење; погребне и сродне делатности – није дозвољен.

Обавезе послодавца и обезбеђивање примене превентивних мера

Члан 6.

Послодавац не може да ангажује дете нити да наложи обављање опасног рада, осим ако је овом уредбом уређено на који начин тај рад могу да обављају лица млађа од 18 година живота.

Послодавац је дужан да примени превентивне мере у складу са прописима којим се уређује безбедност и здрављу на раду, с циљем отклањања или свођења на најмању могућу меру ризика од настанка оштећења здравља деце на раду, а нарочито у вези са њиховим духовним и телесним развојем.

Ступање на снагу и примена

Члан 7.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2018. године.

05 Број: 110-5096/2017

У Београду, 29. маја 2017. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК

Александар Вучић

Прилог

Списак број 1: Штетности за децу (физичке и хемијске)

1.1. Физичке штетности

- 1.1.1. Неповољни климатски или микроклиматски фактори (висока или ниска температура, висока влажност и др.);
- 1.1.2. Тешки психички и/или физички напори (на пример енергетска потрошња већа од 20 kJ/min, подизање терета у једном захвату за децу старију од 15 година живота до 10 kg, а за децу млађу од 15 година живота до 7 kg) уз индивидуални приступ с обзиром на степен развоја локомоторног система и организма у целини, као и услове у којима се обавља рад;
- 1.1.3. Висок ниво нејонизујућег зрачења (ултравиолетног и инфрацрвеног изнад граничних вредности наведених у Правилнику за безбедан рад при излагању вештачким оптичким зрачењима);
- 1.1.4. Бука изнад 85 dB(A);
- 1.1.5. Вибрације које могу довести до оштећења здравља.

1.2. Хемијске штетности

- 1.2.1. Дувански дим.

Списак број 2: Опасне околности за децу

- 2.1. Рад испод земље (рад у рудницима и сл.);
- 2.2. Прековремени рад;
- 2.3. Рад на саобраћајницама;
- 2.4. Рад ван места пребивалишта деце млађе од 15 година живота;
- 2.5. Рад у скученим просторима (уласци у машине, канале и сл.);
- 2.6. Рад на висини или у дубини;
- 2.7. Рад са опасним машинама, уређајима и оштрим предметима;
- 2.8. Рад у нефизиолошком положају тела при раду (на пример дуготрајно стајање, клечање, повијен положај и сл.).

Списак број 3: Опасне делатности за децу

	Сектор	Област	Грана	Група	Назив делатности
3.1	B				Рударство
3.2	D				Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
3.3	A	1	6	1	Услужне делатности у гајењу усева и засада
3.4	A	1	6	2	Помоћне делатности у узгоју животиња
3.5	A	1	7		Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности
3.6	A	2	2		Сеча дрвећа
3.7	A	2	4		Услужне делатности у вези са шумарством
3.8	A	3	1		Риболов
3.9	E	37			Уклањање отпадних вода
3.10	E	38	1	2	Скупљање опасног отпада
3.11	E	38	2		Третман и одлагање отпада
3.12	E	38	3		Поновна употреба материјала
3.13	E	39			Санација, рекултивација и дуге услуге у области управљања отпадом
3.14	N	80			Заштитне и истражне делатности
3.15	Q	86			Здравствене делатности
3.16	R	92			Коцкање и клађење
3.17	S	96		3	Погребне и сродне делатности
3.18	S	96		4	Делатност неге и одржавања тела
3.19	S	96		9	Остале непоменуте личне услужне делатности

Списак број 4: Опасне делатности за децу млађу од 15 година живота

	Сектор	Област	Грана	Група	Назив делатности
4.1	С				Прерађивачка индустрија
4.2	Ф				Грађевинарство
4.3	Е	38	1	1	Скупљање отпада који није опасан
4.4	А	1	4	1–4	Узгој животиња
4.5	И	56			Делатност припремања и послуживања хране и пића
4.6	Н	81			Услуге одржавања објеката
4.7	С	96		1	Прање и хемијско чишћење текстилних и крзнених производа
4.8	С	96		2	Делатност фризерских и козметичких салона
4.9	Т	97			Делатност домаћинства која запошљава послугу

Списак број 5: Опасне делатности за децу у процесу стручног образовања

	Сектор	Област	Грана	Група	Назив делатности
5.1.	E	38	1	2	Скупљање опасног отпада
5.2.	E	38	2		Третман и одлагање отпада
5.3.	E	39			Санација, рекултивација и друге услуге у области управљања отпадом
5.4.	E	37			Уклањање отпадних вода
5.5.	N	80			Заштитне и истражне делатности
5.6.	R	92			Коцкање и клађење
5.7.	S	96		3	Погребне и сродне делатности
5.8.	B				Рударство
5.9.	C				Прерађивачка индустрија
5.10.	D				Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
5.11.	F				Грађевинарство
5.12.	A	1	4	1–4	Узгој животиња
5.13.	A	1	6	1	Услужне делатности у гајењу усева и засада
5.14.	A	1	6	2	Помоћне делатности у узгоју животиња
5.15.	A	1	7		Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности
5.16.	A	2	2		Сеча дрвећа
5.17.	A	2	4		Услужне делатности у вези са шумарством
5.18.	A	3	1		Риболов
5.19.	E	38	1	1	Скупљање отпада који није опасан
5.20.	E	38	3		Поновна употреба материјала
5.21.	I	56			Делатност припремања и послуживања хране и пића
5.22.	N	81			Услуге одржавања објеката
5.23.	Q	86			Здравствене делатности
5.24.	S	96		1	Прање и хемијско чишћење текстилних и крзнених производа
5.25.	S	96		2	Делатност фризерских и козметичких салона
5.26.	S	96		4	Делатност неге и одржавања тела
5.27.	T	97			Делатност домаћинства која запошљава послугу

Листа прописа у области безбедности и здравља на раду

ЗАКОН О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ (Сл. Гласни РС бр. 101/05, 91/15, 113/17- др. закон)-

Треба узети у обзир све одредбе закона које се односе на безбедност

ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД МЛАДИХ (Сл. Гласник РС бр. 102/16)

ПРАВИЛНИК О ОБЕЗБЕЂИВАЊУ ОЗНАКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И/ИЛИ ЗДРАВЉЕ НА РАДУ (Сл. Гласник РС бр. 95/10, 108/17)

ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД НА РАДНОМ МЕСТУ (Сл. Гласник бр. 21/09)

Члан 4. Послодавац је дужанда обезбеди:

2) да се редовно врши техничко одржавање радног места и опреме за рад, а нарочито опреме наведене у Прегледу мера за безбедан и здрав рад на радном месту, а све уочене недостатке који могу да утичу на безбедност и здравље на раду отклони одмах;

ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ ИЗЛАГАЊУ БУЦИ (Сл.гласник бр. 96/11, 78/15)

ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ РУЧНОМ ПРЕНОШЕЊУ ТЕРЕТА (Сл. Гласник РС бр. 106/09)

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ РИЗИКА НА РАДНОМ МЕСТУ И У РАДНОЈ ОКОЛИНИ (Сл.гласник РС бр. 72/06, 84/06- исправка, 30/10, 102/15)

ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ ПРУЖАЊА ПРВЕ ПОМОЋИ, ВРСТИ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ КОЈИ МОРАЈУ БИТИ ОБЕЗБЕЂЕНИ НА РАДНОМ МЕСТУ, НАЧИНУ И РОКОВИМА ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ (Сл. Гласник РС бр. 109/16)

ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ ПРЕГЛЕДА И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ (Сл. Гласник РС бр. 94/06, 108/06- исправка, 114/14, 102/15)

ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ УТВРЂИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ ПРОПИСАНИХ УСЛОВА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ (Сл. Гласник РС бр.60/06)

ПРАВИЛНИК О ПРОГРАМУ УСАВРШАВАЊА ЗНАЊА И ДРУГИМ ПИТАЊИМА У ВЕЗИ СА УСАВРШАВАЊЕМ ЗНАЊА ЛИЦА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ (Сл. Гласник РС бр. 108/17)

ПРАВИЛНИК О САДРЖАЈУ И НАЧИНУ ИЗДАВАЊА ОБРАСЦА ИЗВЕШТАЈА О ПОВРЕДИ НА РАДУ И ПРОФЕСИОНАЛНОМ ОБОЉЕЊУ (Сл. Гласник РС бр. 72/06, 84/06- исправка, 4/16)